Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bijlage

Jaarrapportage 2025 Wet afbreking zwangerschap (Wafz)

Oktober 2026

Inhoudsopgave

Cijfers jaarrapportage Wafz 2025 3

Bijlage 1 - Definities van gebruikte begrippen 4

Bijlage 2 - Aantal zwangerschapsafbrekingen 6

Bijlage 3 - Abortuscijfer en abortusratio 6

Bijlage 4 - Kenmerken vrouw 8

Bijlage 5 – Toegankelijkheid 12

Bijlage 6 – Besluitvorming 16

Bijlage 7 – Behandeling 18

Bijlage 8 - Nazorg 23

Cijfers jaarrapportage Wafz 2025

Methode

Ziekenhuizen en abortusklinieken met een Wafz-vergunning moeten conform de Wet afbreking zwangerschap (Wafz) ieder jaar gegevens aanleveren aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: de inspectie) over de bij hen verrichte zwangerschapsafbrekingen. Huisartsen zijn sinds 1 januari 2025 bevoegd een medicamenteuze afbreking van de zwangerschap uit te voeren indien zij voldoen aan de voorwaarden zoals deze gesteld zijn in de Wafz. Zij leveren conform de Wafz dezelfde gegevens aan over de door hen uitgevoerde medicamenteuze zwangerschapsafbrekingen.

De gegevens worden door middel van een elektronisch Modelformulier geanonimiseerd en geaggregeerd aangeleverd. De inspectie brengt alle door het veld aangeleverde gegevens samen in een database. Ieder jaar brengt de inspectie daarover een jaarrapportage uit. In 2020 is deze jaarrapportage voor het eerst gesplitst in een samenvatting en een aparte bijlage met definities en cijfers.

Indien relevant worden de gegevens over 2025 vergeleken met de gegevens uit 2023 en 2024 en/of met de gegevens van de voorgaande vijfjaars-perioden.

Gezien de wettelijke bepalingen beschikt de inspectie alleen over geaggregeerde gegevens. Daardoor is het niet mogelijk om correlaties vast te stellen tussen de verschillende onderdelen van de registratie en worden in dit rapport alleen de ‘rechte tellingen’ weergegeven.

De gerapporteerde gegevens betreffen de periode 1 januari tot en met 31 december 2025.

Bijlage 1 - Definities van gebruikte begrippen

De belangrijkste begrippen met betrekking tot de abortushulpverlening gebruikt in deze rapportage worden hier in alfabetische volgorde toegelicht.

Abortuscijfer

Het abortuscijfer (*abortion rate*) wordt internationaal gedefinieerd als het aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 vrouwen in de vruchtbare leeftijd (15 tot en met 44 jaar).

Abortusratio

De abortusratio (abortion ratio) kent internationaal twee verschillende definities:

- het aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 levend geboren kinderen in het betreffende jaar;
- het aantal zwangerschapsafbrekingen per 100 zwangerschappen (exclusief spontane abortus).

Omdat voor de tweede definitie een aantal aannames moet worden gedaan met betrekking tot aantal spontane zwangerschapsafbrekingen en definiëring heeft de eerste definitie de voorkeur.

Abortuspil

De 'abortuspil' uit het spraakgebruik is niet één pil maar een behandeling met twee verschillende medicijnen. Het eerste medicijn is mifepriston (de feitelijke abortuspil) en wordt in abortuskliniek, ziekenhuis of thuis ingenomen; het tweede medicijn is misoprostol en moet na 36 tot 48 uur in de instelling of thuis worden gebruikt. Na twee tot drie weken volgt een nacontrole. De abortuspil is niet hetzelfde als de morning-afterpil.

Vanaf 1 januari 2025 mogen huisartsen abortusmedicatie voorschrijven aan vrouwen die maximaal 8 weken en 6 dagen zwanger zijn. Huisartsen die dit doen moeten daar wel scholing voor hebben gevolgd.

Amenorroeduur

De periode verstreken sinds de eerste dag van de laatste menstruatie. Zie ook de definitie zwangerschapsduur.

Besluit afbreking zwangerschap (Bafz)

Algemene Maatregel van Bestuur waarin voorschriften zijn opgenomen voor de uitvoering van de Wet afbreking zwangerschap.

Eerste trimester zwangerschapsafbreking

Zwangerschapsafbreking tot en met een amenorroeduur van 12 weken en 6 dagen. Abortusklinieken en ziekenhuizen met een Wafz-vergunning kunnen eerste trimester zwangerschapsafbrekingen uitvoeren. Huisartsen mogen abortusmedicatie voorschrijven aan vrouwen die maximaal 8 weken en 6 dagen weken zwanger zijn.

Late zwangerschapsafbreking
Afbreking van de zwangerschap vanaf 24 weken amenorroeduur. Deze afbrekingen worden gemeld en beoordeeld binnen de Beoordelingscommissie Late Zwangerschapsafbreking en Levensbeëindiging bij Pasgeborenen en kinderen van 1 tot 12 jaar (LZA/LP&K).

Morning-aftermethoden
De morning-afterpil (werkzaam bij inname tot uiterlijk 72 uur na onbeschermde geslachtsgemeenschap) veroorzaakt uitstel of blokkering van de eisprong en innesteling en voorkomt daarmee conceptie. De morning-afterpil is sinds 2004 zonder recept verkrijgbaar bij apotheek en drogist. De morning-afterspiraal (tot uiterlijk 5 dagen na onbeschermde geslachtsgemeenschap) voorkomt innesteling van een bevruchte eicel in de baarmoeder. Deze morning-aftermethoden vallen *niet* onder de Wafz (Wafz, artikel 1 lid 2) en zijn niet in de abortusregistratie opgenomen. De morning-afterpil wordt vaak met 'abortuspil' verward.

Tweede trimester zwangerschapsafbreking
Zwangerschapsafbreking vanaf een amenorroeduur* van 13 weken en 0 dagen tot aan de levensvatbaarheidsgrens. Voor het verrichten van tweede trimesterzwangerschapsafbrekingen stellen de Wafz en het Bafz extra eisen aan de abortusklinieken, die daarvoor een aparte vergunning moeten hebben.

Vrouwen woonachtig in het buitenland
Alle vrouwen die woonachtig zijn buiten Nederland (Europees en Caribisch Nederland). Sinds 1 januari 2025 is er een aparte opgave mogelijk voor vrouwen woonachtig op Curaçao, Aruba, Sint Maarten. Hoewel zij staatkundig gezien onderdeel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden vallen zij niet onder de reikwijdte van de Wafz en zijn zij dus geen onderdeel van de in Nederland woonachtige vrouwen in deze rapportage.

Vrouwen woonachtig in Nederland
De Wafz geldt in Nederland, dat wil zeggen Europees Nederland en Caribisch Nederland (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba ook wel de BES-eilanden genoemd). Sinds 1 januari 2025 is het mogelijk om bij de vraag 'woonplaats' te registreren dat de vrouw woonachtig is op de BES-eilanden. Als er in deze publicatie gesproken wordt over vrouwen woonachtig in Nederland is dit inclusief vrouwen op de BES-eilanden.

Wet afbreking zwangerschap (Wafz)
De Wet afbreking zwangerschap, 'houdende regelen met betrekking tot het afbreken van zwangerschap' werd in 1981 door de Eerste Kamer aangenomen en trad in 1984 in werking.

Zwangerschapsduur
De zwangerschapsduur, zoals beoordeeld door de behandelend arts op basis van de eerste dag van de laatste menstruatie en/of de echomaten op het moment dat de afbreking van de zwangerschap aanvangt. De registratie is in voltooide (complete) zwangerschapsweken (bv. 8 weken + 1 dag = 8 weken; 8 weken +6 dagen = 8 weken).

Bijlage 2 - Aantal zwangerschapsafbrekingen

Tabel A: Zwangerschapsafbrekingen naar woonplaats cliënt

Aantal zwangerschapsafbrekingen naar woonplaats cliënten, uitgesplitst naar woonland, in aantallen, in de periode 1980-2024.

Land van vestiging	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2009	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nederland	19.700	17.251	18.384	20.932	27.205	28.738	28.319	26.916	28.532	28.089	32.339	36.024	35.647	36.645
België/ (Luxemburg)	7.100	5.044	3.524	2.247	1.473	913	803	530	330	371	452	417	435	450
Duitsland	26.200	8.297	6.517	2.982	1.603	1.148	1.123	1.146	1.125	1.011	1.256	1.362	1.336	1.242
Frankrijk	--	--	--	--	--	--	--	1.348	590	501	411	383	345	335
Ierland	--	--	--	--	--	--	--	34	9	41	13	10	10	8
Polen	--	--	--	--	--	--	--	227	308	656	630	536	371	393
Spanje	--	6.344	313	242	7	12	18	--	--	--	--	--	--	--
Curacao, Aruba, Sint Maarten	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	9
Overige landen	3.400	966	1.498	2.236	3.038	2.167	2.111	597	456	374	496	553	635	569
Onbekend	--	40	6	46	9	4	53	5	14	6	9	47	659	280
Totaal	*56.400*	*37.972*	*30.242*	*28.685*	*33.335*	*32.982*	*32.427*	*30.803*	*31.364*	*31.049*	*35.606*	*39.332*	*39.438*	*39.931*

Extra toelichting

- Niet alle antwoordopties waren mogelijk in alle jaren. Indien de antwoord niet bestond in het jaar van uitvraag is dit aangegeven met een –
- 1980: Bron Stimezo Nederland 1984 (door Stimezo geregistreerde aantallen van de abortusklinieken en de geschatte aantallen van de ziekenhuizen)
- vanaf 1985: Uit wettelijk verplichte abortusregistratie
- Sinds 1 januari 2025 is aparte registratie mogelijk voor vrouwen woonachtig in Bonaire, Sint Eustasius en Saba. Deze aantallen zijn vanaf 2025 opgenomen bij de Nederlandse vrouwen. Tot 2025 zaten deze aantallen bij 'Overige landen.

Bijlage 3 - Abortuscijfer en abortusratio

Tabel B: Abortuscijfer

Aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 vrouwen van 15 tot 44 jaar in Nederland woonachtig, in de periode 1990-2024.

Jaar	Aantal in Nederland wonende behandelde vrouwen	Abortuscijfer per 1.000 in Nederland wonende vrouwen
1990	18.384	5,2
1995	20.932	6,0
2000	27.205	8,0
2005	28.738	8,6
2010	26.724	8,7
2015	26.916	8,6
2020	28.532	8,9
2021	28.089	8,7
2022	32.339	9,9
2023	36.024	10,8
2024	35.647	10,6
2025	36.645	10,8

Tabel C: Abortusratio

Aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 levendgeborenen in de periode 1990-2024.

Jaar	Aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 levendgeborenen
1990	93
1995	110
2000	132
2005	153
2010	152
2015	158
2020	169
2021	157
2022	193
2023	219
2024	215
2025	220

Extra toelichting

Gebaseerd op het aantal vrouwen 15-44 jaar volgens opgave Centraal Bureau voor de statistiek.

Bijlage 4 - Kenmerken vrouw

Zwangerschapsduur; leeftijd; aantal kinderen waarvoor zij zorg draagt; aantal eerdere zwangerschapsafbrekingen.

Tabel D: Zwangerschapsduur

Zwangerschapsduur ten tijde van de afbreking in aantallen, naar ziekenhuis, kliniek of huisarts, 2023 – 2025.

Ziekenhuis

Aantal weken	2023	2024	2025
4 weken	96	132	158
5 weken	453	323	336
6 weken	441	379	338
7 weken	302	203	186
8 weken	155	146	174
9 weken	86	74	91
10 weken	36	35	34
11 weken	41	56	68
12 weken	79	93	127
13 weken	185	177	173
14 weken	166	191	224
15 weken	160	146	160
16 weken	109	105	111
17 weken	72	94	85
18 weken	53	63	72
19 weken	44	47	56
20 weken	69	70	62
21 weken	71	92	83
22 weken	105	96	89
23 weken	134	152	192
Niet ingevuld	38	24	--
Totaal	*2.895*	*2.698*	*2.819*

Kliniek

Aantal weken	2023	2024	2025
4 weken	2.773	3.247	3.538
5 weken	8.275	9.163	9.203
6 weken	10.121	10.600	10.633
7 weken	4.608	4.197	4.204
8 weken	3.112	2.866	2.857
9 weken	1.472	1.375	1.182
10 weken	869	739	700
11 weken	652	635	617
12 weken	476	426	446
13 weken	388	428	391
14 weken	484	380	456
15 weken	524	445	447
16 weken	492	421	434
17 weken	454	407	385
18 weken	352	258	245
19 weken	371	343	358
20 weken	353	385	340
21 weken	341	308	268
22 weken	105	83	68
23 weken	0	0	1
Niet ingevuld	215	34	--
Totaal	*36.437*	*36.740*	*36.773*

Huisarts

Aantal weken	2025
4 weken	61
5 weken	106
6 weken	94
7 weken	52
8 weken	24
9 weken	1
10 weken	--
11 weken	--
12 weken	--
13 weken	--
14 weken	--
15 weken	--
16 weken	1
17 weken	--
18 weken	--
19 weken	--
20 weken	--
21 weken	--
22 weken	--
23 weken	--
Niet ingevuld	--
Totaal	339

Totaal

Aantal weken	2023	2024	2025
4 weken	2.869	3.379	3.757
5 weken	8.728	9.486	9.645
6 weken	10.562	10.979	11.065
7 weken	4.910	4.400	4.442
8 weken	3.267	3.012	3.055
9 weken	1.558	1.449	1.274
10 weken	905	774	734
11 weken	693	691	685
12 weken	555	519	573
13 weken	573	605	564
14 weken	650	571	680
15 weken	684	591	607
16 weken	601	526	546
17 weken	526	501	470
18 weken	405	321	317
19 weken	415	390	414
20 weken	422	455	402
21 weken	412	400	351
22 weken	210	179	157
23 weken	134	152	193
Niet ingevuld	253	58	--
Totaal	*39.332*	*39.438*	*39.931*

Extra toelichting

- Huisartsen zijn vanaf 1 januari 2025 bevoegd om een medicamenteuze afbreking van de zwangerschap uit te voeren indien zij voldoen aan de voorwaarden zoals deze gesteld zijn in de Wafz. Data over 2023 en 2024 ontbreekt daarom in deze tabel.
- De inspectie heeft de registraties bij 9 en 16 weken in onderzoek genomen.

Tabel E: Leeftijd vrouw bij behandeling

Leeftijd van de vrouw bij de behandeling in aantallen, 2023 – 2025.

Leeftijd	2023	2024	2025
Jonger dan 15 jaar	107	65	163
15 t/m 19 jaar	2.783	2.749	2.918
20 t/m 24 jaar	8.285	8.370	8.536
25 t/m 29 jaar	9.158	9.200	9.476
30 t/m 34 jaar	9.269	9.243	9.097
35 t/m 39 jaar	6.707	6.707	6.798
40 t/m 44 jaar	2.749	2.788	2.665
45 jaar en ouder	254	289	266
Niet ingevuld	20	27	12
Totaal	*39.332*	*39.438*	*39.931*

Tabel F: Aantal kinderen vrouw (incl stief/adoptie/pleegkinderen)

Aantal kinderen dat de vrouw heeft gekregen en/of waarvoor de vrouw zorg draagt in percentages van het totaal aantal behandelde vrouwen, 2022 – 2024.

Aantal kinderen	2023 n = 39.322 %	2024 n = 39.438 %	2025 n =39.931 %
0	51,5	51,9	54,3
1	18,0	17,1	16,4
2	18,9	18,4	17,8
3	7,9	7,3	7,2
4	2,5	2,4	2,4
5	0,7	0,7	0,8
6	0,2	0,3	0,2
Meer dan 6	0,1	0,2	0,1
Niet ingevuld	0,1	1,9	0,8

Tabel G: Aantal eerdere zwangerschapsafbrekingen

Aantal eerdere zwangerschapsafbrekingen, in percentages van behandelde vrouwen, 2022 – 2024.

Aantal eerdere zwangerschaps-afbrekingen	2023 n = 39.322 %	2024 n = 39.438 %	2025 n = 39.931 %
0	67,3	66,5	68,3
1	22,7	22,1	22,1
2	6,0	6,1	6,1
3	1,8	1,8	1,9
4	0,7	0,7	0,6
5	0,3	0,2	0,3
Meer dan 5	0,3	0,2	0,2
Niet ingevuld	0,9	2,4	0,6

Tabel H: Aantal eerdere zwangerschappen

Aantal eerdere zwangerschappen, in percentages van behandelde vrouwen, 2025.

Aantal eerdere zwangerschappen	2025 n = 39.931 %
0	42,4
1	17,8
2	15,0
3	10,5
4	6,3
5	3,4
6	1,7
7	0,9
8	0,5
9	0,3
10	0,2
Meer dan 10	0,2
Niet ingevuld	0,9

Tabel I: Leef- of woonsituatie

Leef- of woonsituatie, in percentages van behandelde vrouwen, 2025.

Leef- of woonsituatie	2025 n = 39.931 %
Gehuwd of geregistreerd partnerschap	22,9
Geen van beide	68,1
Onbekend	9,0

Bijlage 5 – Toegankelijkheid

Woonplaats cliënt naar provincie; aantal Wafz-vergunningen voor ziekenhuizen en klinieken; zwangerschapsafbrekingen naar provincie, trimester, ziekenhuis of kliniek.

Tabel J: Woonplaats cliënt naar provincie

Woonplaats cliënten naar provincie, in percentages van behandelde vrouwen die in Nederland woonachtig waren, 2023 – 2025.

Provincie	2023 n = 36.024 %	2024 n = 35.647 %	2025 n = 36.645 %	'abortuscijfer' per provincie 2025
Groningen	3,2	3,2	3,4	10,3
Friesland	2,3	2,3	2,3	7,6
Drenthe	1,4	1,6	1,3	6,0
Overijssel	4,6	4,7	4,5	7,6
Gelderland	8,3	8,0	8,4	7,9
Flevoland	4,0	3,7	3,8	15,1
Utrecht	6,9	7,7	8,1	10,5
Noord-Holland	22,9	22,6	21,1	12,8
Zuid-Holland	26,6	26,6	26,1	12,6
Zeeland	1,8	1,7	1,6	9,4
Noord-Brabant	13,1	12,9	14,0	10,7
Limburg	4,9	4,9	5,1	9,8
BES-eilanden	Geen aparte registratie	Geen aparte registratie	0,5	26,2

Tabel K: Aantal behandellocaties van ziekenhuizen en klinieken en aantal huisartsen die cijfers hebben aangeleverd

Aantal behandellocaties voor ziekenhuizen en abortusklinieken (of ZBC), aantal huisartsen die abortusbehandelingen hebben geregistreerd, naar provincie op 31 december 2025.

Provincie	Ziekenhuizen	Klinieken	Huisartsen	Totaal
Groningen	4	1	6	11
Friesland	4	Geen abortuskliniek	12	16
Drenthe	3	Geen abortuskliniek	1	4
Overijssel	5	2	5	12
Gelderland	9	1	5	15
Flevoland	1	1	1	3
Utrecht	4	1	12	17
Noord-Holland	13	6	34	53
Zuid-Holland	15	2	23	40
Zeeland	2	1	4	7
Noord-Brabant	10	3	8	21
Limburg	5	1	15	21
BES-eilanden	1	Geen abortuskliniek	Geen aparte registratie	1
Totaal	*76*	*19*	*126*	*221*

Extra toelichting Tabel K

- Women on Waves heeft voor haar zeiljacht 'Adelaide' een vergunning in het kader van de Wafz
- Op de BES-eilanden worden ook zwangerschapsafbrekingen door de huisarts gedaan. De gegevens worden door de gynaecoloog op Bonaire verzameld en doorgegeven. Dit o.a. om herleidbaarheid te voorkomen

Tabel L: Aandeel tweede trimester behandelingen

Aandeel in tweede trimester behandelingen, naar ziekenhuizen en klinieken, 2011-2025.

Extra toelichting

Huisartsen voeren geen tweede trimester behandelingen uit.

Ziekenhuis

Jaar	Aantal	% van totaal tweede trimesterabortus
2011	813	13,0
2012	787	13,6
2013	842	14,6
2014	892	16,0
2015	924	16,1
2020	1.142	24,4
2021	1.210	25,4
2022	1.150	23,0
2023	1.152	23,0
2024	1.069	23,6
2025	1.307	27,8

Kliniek

Jaar	Aantal	% van totaal tweede trimesterabortus
2011	5.422	87,0
2012	5.013	86,4
2013	4.927	85,4
2014	4.693	84,0
2015	4.807	83,9
2020	3.534	75,6
2021	3.549	74,6
2022	3.856	77,0
2023	3.864	77,0
2024	3.467	76,4
2025	3.393	72,2

Totaal

Jaar	Aantal
2011	6.235
2012	5.800
2013	5.769
2014	5.585
2015	5.731
2020	4.676
2021	4.759
2022	5.006
2023	5.016
2024	4.536
2025	4.701

Tabel M: Zwangerschapsafbrekingen per provincie

Aantal zwangerschapsafbrekingen per provincie van ziekenhuis, kliniek of huisarts, met vermelding van aantal tweede trimesterabortussen, 2025.

Ziekenhuis

Provincie	Totaal	Waarvan 2e trimester
Groningen	64	56
Friesland	167	24
Drenthe	59	2
Overijssel	106	95
Gelderland	185	166
Flevoland	507	0
Utrecht	170	156
Noord-Holland	662	225
Zuid-Holland	422	308
Zeeland	9	6
Noord-Brabant	207	180
Limburg	85	77
BES-eilanden	176	12

Kliniek

Provincie	Totaal	Waarvan 2e trimester
Groningen	1.440	0
Friesland	geen abortuskliniek	geen abortuskliniek
Drenthe	geen abortuskliniek	geen abortuskliniek
Overijssel	2.504	0
Gelderland	2.450	130
Flevoland	1.071	0
Utrecht	2.806	519
Noord-Holland	10.588	2077
Zuid-Holland	7.787	260
Zeeland	663	0
Noord-Brabant	5.750	198
Limburg	1.714	209
BES-eilanden	geen abortuskliniek	geen abortuskliniek

Huisarts

Provincie	Totaal	Waarvan 2e trimester
Groningen	13	n.v.t.
Friesland	37	n.v.t.
Drenthe	11	n.v.t.
Overijssel	9	n.v.t.
Gelderland	10	n.v.t.
Flevoland	1	n.v.t.
Utrecht	29	n.v.t.
Noord-Holland	83	n.v.t.
Zuid-Holland	75	n.v.t.
Zeeland	5	n.v.t.
Noord-Brabant	15	n.v.t.
Limburg	51	n.v.t.
BES-eilanden	Geen aparte registratie	n.v.t

Totaal

Provincie	Totaal	Waarvan 2e trimester
Groningen	1.517	56
Friesland	204	24
Drenthe	70	2
Overijssel	2.619	95
Gelderland	2.645	296
Flevoland	1.579	0
Utrecht	3.005	675
Noord-Holland	11.333	2.302
Zuid-Holland	8.284	568
Zeeland	677	6
Noord-Brabant	5.972	378
Limburg	1.850	286
BES-eilanden	176	12

Extra toelichting

- Op de BES-eilanden worden ook zwangerschapsafbrekingen door de huisarts gedaan. De gegevens worden door de gynaecoloog op Bonaire verzameld en doorgegeven. Dit o.a. om herleidbaarheid te voorkomen.
- Huisartsen voeren geen tweede trimester behandelingen uit.

Bijlage 6 – Besluitvorming

Prenatale diagnostiek; Verwijspatroon; overleg deskundigen; Tijdsverloop tussen datum eerste gesprek en behandeling.

Tabel N: Prenatale diagnostiek

Prenatale diagnostiek, in percentages, 2023 – 2025.

Abortus (mede) naar aanleiding van prenatale diagnostiek	2023	2024	2025
In abortuskliniek	632	394	376
In ziekenhuis	1.164	1.315	1.389
Huisarts	n.v.t.	n.v.t.	39
Totaal	*1.796 (4,6%)*	*1.709 (4,3%)*	*1.804 (4,5%)*

Sinds 2011 wordt via het Modelformulier van de Wafz-registratie een eventuele relatie tussen de zwangerschapsafbreking en prenatale diagnostiek geregistreerd met de vraag: 'Hebben de resultaten van prenatale diagnostiek een reden voor de vrouw gevormd om te kiezen voor zwangerschapsafbreking?'. Door de aard van de registratie is niet te bepalen of dit in het eerste of in het tweede trimester was. Ook de diagnoses bij de prenatale diagnostiek zijn niet in de Wafz-registratie opgenomen.

Tabel O: Verwijspatroon

Verwijspatroon, in percentages van behandelde vrouwen, 2025

Verwijzer	Ziekenhuis n = 2.819 %	Kliniek n = 36.773 %	Huisarts n = 339 %	Totaal n = 39.931 %
Niet verwezen	20,4	85,3	76,6	80,6
(collega)Huisarts	31,1	10,6	23,3	12,1
Andere abortuskliniek	1,0	0,5	0,3	0,5
Arts tweede of derde lijn	17,9	1,3	0,3	2,5
Verloskundige	23,2	0,6	2,7	2,2
Keuzehulpaanbieder	0,0	0,1	0,0	0,1
Andere verwijzer	5,6	0,7	0,9	1,1
Niet ingevuld	0,9	0,9	0,0	0,9

Tabel P: Overleg met andere professional

Overleg van de vrouw met andere deskundige naast de verwijzend of behandelend arts, in percentages van behandelde vrouwen, 2025 (meerdere antwoorden mogelijk).

Deskundige	Ziekenhuis n = 3.177 %	Kliniek n = 36.776 %	Huisarts n = 344 %	Totaal n =4 0.297 %
Nee	49,3	97,2	83,7	93,3
Maatschappelijk werker	11,5	0,4	0,3	1,3
Psycholoog/psychiater	1,0	0,2	0,9	0,3
Geestelijk raadspersoon	0,7	0,0	0,6	0,1
Klinisch genetisch centrum	16,6	0,1	0,0	1,4
(Academisch) perinataal centrum	10,7	0,2	0,3	1,0
Verpleegkundige seksuele gezondheid	0,0	0,0	0,3	0,0
Verloskundige	0,9	1,0	7,0	1,0
Keuzehulpaanbieder	0,0	0,2	1,2	0,2
Andere deskundige	3,6	0,5	5,5	0,8
Niet ingevuld	5,8	0,2	0,3	0,6

Tabel Q: Tijdsverloop

Tijdsverloop tussen datum eerste gesprek en behandeling, in percentages van behandelde vrouwen, 2023 – 2025.

Aantal dagen	2023 n= 39.332 %	2024 n= 39.438 %	2025 n=39.931 %
0 dagen	77,5	72,2	79,7
1 dag	1,5	1,5	1,9
2 dagen	1,3	1,5	1,5
3 dagen	1,2	1,3	1,3
4 dagen	1,3	1,3	1,1
5 dagen	1,4	1,3	1,4
6 dagen	1,9	1,7	1,6
7 dagen	2,6	2,1	2,6
8 dagen	1,5	0,8	1,1
9 dagen	1,3	0,7	0,9
10 dagen	1,1	0,5	0,7
Meer dan 10 dagen	6,1	4,1	5,4

Extra toelichting

Per 1 januari 2023 is de minimale beraadtermijn als wettelijke verplichting komen te vervallen.

Bijlage 7 – Behandeling

Behandelmethode; pijnstilling bij behandeling; complicaties.

Tabel R: Behandelmethode

Behandelmethode, in aantallen en percentages van behandelde vrouwen en naar ziekenhuis, kliniek en huisarts, 2025.

Ziekenhuis

Behandelmethode	Totaal	%
Medicamenteus	2.538	90,0
Instrumenteel	91	3,2
Combinatie (medicamenteuze voorbehandeling)	167	5,9
Niet ingevuld	23	0,8
Totaal	*2.819*	*100*

Kliniek

Behandelmethode	Totaal	%
Medicamenteus	14.439	39,3
Instrumenteel	8.829	24,0
Combinatie (medicamenteuze voorbehandeling)	13.504	36,7
Niet ingevuld	1	0,0
Totaal	*36.773*	*100*

Huisarts

Huisartsen voeren alleen medicamenteuze behandelingen uit.

Behandelmethode	Totaal	%
Medicamenteus	339	100
Instrumenteel	0	0,0
Combinatie (medicamenteuze voorbehandeling)	0	0,0
Niet ingevuld	0	0,0
Totaal	*339*	*100*

Totaal

Behandelmethode	Totaal	%
Medicamenteus	17.316	43,4
Instrumenteel	8.920	22,3
Combinatie (medicamenteuze voorbehandeling)	13.671	34,2
Niet ingevuld	24	0,1
Totaal	*39.931*	*100*

Tabel S: Pijnstilling bij de behandeling

Pijnstilling bij de behandeling, in aantallen en percentages van behandelde vrouwen en naar ziekenhuis, kliniek en huisarts, 2025.

Ziekenhuis

Pijnstilling	Totaal	%
Geen	1.416	50,2
Paracetamol/ NSAID	291	10,3
Opiaten	251	8,9
Lokaal	56	2,0
Epiduraal	197	7,0
Spinaal	5	0,2
Sedatie	107	3,8
Narcose	59	2,
Anders	94	3,3
Niet ingevuld	343	12,2
Totaal	*2.819*	*100*

Huisarts

Pijnstilling	Totaal	%
Geen	21	6,2
Paracetamol/ NSAID	313	92,3
Opiaten	1	0,3
Lokaal	0	0,0
Epiduraal	0	0,0
Spinaal	0	0,0
Sedatie	0	0,0
Narcose	0	0,0
Anders	0	0,0
Niet ingevuld	4	1,2
Totaal	*339*	*100*

Kliniek

Pijnstilling	Totaal	%
Geen	12.494	34,0
Paracetamol/ NSAID	826	2,2
Opiaten	23	0,1
Lokaal	2.243	6,1
Epiduraal	0	0,0
Spinaal	1.187	3,2
Sedatie	17.799	48,4
Narcose	1.103	3,0
Anders	0	0,0
Niet ingevuld	1.098	3,0
Totaal	*36.773*	*100*

Totaal

Pijnstilling	Totaal	%
Geen	13.931	34,9
Paracetamol/ NSAID	1.430	3,6
Opiaten	275	0,7
Lokaal	2.299	5,8
Epiduraal	197	0,5
Spinaal	1.192	3,0
Sedatie	17.906	44,8
Narcose	1.162	2,9
Anders	94	0,2
Niet ingevuld	1.445	3,6
Totaal	*39.931*	*100*

Tabel T-a: Complicaties

Complicaties in aantallen* en percentages van behandelde vrouwen, 2025.

Ziekenhuis

Complicaties	Aant.	%
Geen	2.095	74,3
Niet bekend op moment van invullen registratie	341	12,1
Behandeld in behandel-centrum of bij behandelend huisarts	299	10,6
Verwezen naar (ander) ziekenhuis	10	0,4
Verwezen naar (andere) abortuskliniek	3	0,1
Verwezen naar (andere) huisarts	0	0,0
Zelfstandig gemeld bij andere zorgverlener	0	0,0
Niet ingevuld	71	2,5
Totaal	*2.819*	*100*

Huisarts

Complicaties	Aant.	%
Geen	190	56,0
Niet bekend op moment van invullen registratie	124	36,6
Behandeld in behandel-centrum of bij behandelend huisarts	0	0,0
Verwezen naar (ander) ziekenhuis	19	5,6
Verwezen naar (andere) abortuskliniek	4	1,2
Verwezen naar (andere) huisarts	0	0,0
Zelfstandig gemeld bij andere zorgverlener	0	0,0
Niet ingevuld	2	0,6
Totaal	*339*	*100*

Kliniek

Complicaties	Aant.	%
Geen	35.970	97,8
Niet bekend op moment van invullen registratie	1	0,0
Behandeld in behandel-centrum of bij behandelend huisarts	652	1,8
Verwezen naar (ander) ziekenhuis	101	0,3
Verwezen naar (andere) abortuskliniek	2	0,0
Verwezen naar (andere) huisarts	0	0,0
Zelfstandig gemeld bij andere zorgverlener	4	0,0
Niet ingevuld	43	0,1
Totaal	*36.773*	*100*

Totaal

Complicaties	Aant.	%
Geen	38.255	95,8
Niet bekend op moment van invullen registratie	466	1,2
Behandeld in behandel-centrum of bij behandelend huisarts	951	2,4
Verwezen naar (ander) ziekenhuis	130	0,3
Verwezen naar (andere) abortuskliniek	9	0,0
Verwezen naar (andere) huisarts	0	0,0
Zelfstandig gemeld bij andere zorgverlener	4	0,0
Niet ingevuld	116	0,3
Totaal	*39.931*	*100*

Tabel T-b: Indien complicatie is behandeld in behandelcentrum of bij behandelend (huis)arts

(Meerdere complicaties mogelijk per patiënt)

Ziekenhuis

Complicatie	Aantal	%
Geschat bloedverlies >1000 ml	81	26,0
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	117	37,6
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	10	3,2
Ruptuur of perforatie van uterus	4	1,3
Infectie	7	2,3
Complicatie medicatie	2	0,6
Complicatie sedatie/narcose	0	0,0
Andere complicatie	90	28,9
Totaal	*311*	*100*

Huisarts

Complicatie	Aantal	%
Geschat bloedverlies >1000 ml	1	6,3
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	2	12,5
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	0	0,0
Ruptuur of perforatie van uterus	0	0,0
Infectie	0	0,0
Complicatie medicatie	0	0,0
Complicatie sedatie/narcose	0	0,0
Andere complicatie	13	81,3
Totaal	*16*	*100*

Kliniek

Complicatie	Aantal	%
Geschat bloedverlies >1000 ml	13	1,9
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	499	73,6
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	106	15,6
Ruptuur of perforatie van uterus	5	0,7
Infectie	11	1,6
Complicatie medicatie	3	0,4
Complicatie sedatie/narcose	3	0,4
Andere complicatie	38	5,6
Totaal	*678*	*100*

Totaal

Complicatie	Aantal	%
Geschat bloedverlies >1000 ml	95	9,5
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	618	61,5
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	116	11,5
Ruptuur of perforatie van uterus	9	0,9
Infectie	18	1,8
Complicatie medicatie	5	0,5
Complicatie sedatie/narcose	3	0,3
Andere complicatie	141	14,0
Totaal	*1.005*	*100*

Tabel T-c: Indien verwezen naar ander behandelcentrum of huisarts

(Meerdere complicaties mogelijk per patiënt)

De registratie van complicaties is niet verplicht conform de Wafz. Complicaties manifesteren zich pas enkele dagen tot weken na de behandeling en registratie. Deze registratie geeft dus geen volledig beeld.

Ziekenhuis

Complicatie	Aantal	%
Bloedverlies >1000 ml	0	0,0
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	1	12,5
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	0	0,0
Ruptuur of perforatie van uterus	0	0,0
Infectie	0	0,0
Complicatie medicatie	0	0,0
Complicatie sedatie/narcose	0	0,0
Andere complicatie	7	87,5
Totaal	*8*	*100*

Huisarts

Complicatie	Aantal	%
Bloedverlies >1000 ml	6	24,0
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	14	56,0
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	0	0,0
Ruptuur of perforatie van uterus	0	0,0
Infectie	0	0,0
Complicatie medicatie	0	0,0
Complicatie sedatie/narcose	0	0,0
Andere complicatie	5	20,0
Totaal	*25*	*100*

Kliniek

Complicatie	Aantal	%
Bloedverlies >1000 ml	29	26,9
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	17	15,7
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	3	2,8
Ruptuur of perforatie van uterus	13	12,0
Infectie	5	4,6
Complicatie medicatie	2	1,9
Complicatie sedatie/narcose	1	0,9
Andere complicatie	38	35,2
Totaal	*108*	*100*

Totaal

Complicatie	Aantal	%
Bloedverlies >1000 ml	35	24,8
Incomplete abortus meer dan 1 week na een medicamenteuze behandeling	32	22,7
Incomplete abortus na instrumentele behandeling	3	2,1
Ruptuur of perforatie van uterus	13	9,2
Infectie	5	3,5
Complicatie medicatie	2	1,4
Complicatie sedatie/narcose	1	0,7
Andere complicatie	50	35,5
Totaal	*141*	*100*

Bijlage 8 - Nazorg

Nacontrole; anticonceptiekeuze na behandeling.

Tabel U: Nacontrole afgesproken

Nacontrole, in aantallen en percentages van behandelde vrouwen, 2025.

Ziekenhuis

Nacontrole	Aantal	%
In behandelcentrum	2.322	82,4
Bij huisarts	119	4,2
Bij andere abortuskliniek	4	0,1
Bij arts tweede of derde lijn	49	1,7
Bij verloskundige	8	0,3
Elders	11	0,4
Geen nacontrole gewenst	218	7,7
Niet ingevuld	88	3,1
Totaal	*2.819*	*100*

Huisarts

Nacontrole	Aantal	%
In behandelcentrum	5	1,5
Bij huisarts	318	93,8
Bij andere abortuskliniek	0	0,0
Bij arts tweede of derde lijn	5	1,5
Bij verloskundige	1	0,3
Elders	0	0,0
Geen nacontrole gewenst	10	2,9
Niet ingevuld	0	0,0
Totaal	*339*	*100*

Kliniek

Nacontrole	Aantal	%
In behandelcentrum	20.582	56,0
Bij huisarts	4.904	13,3
Bij andere abortuskliniek	17	0,0
Bij arts tweede of derde lijn	658	1,8
Bij verloskundige	3	0,0
Elders	4.602	12,5
Geen nacontrole gewenst	5.680	15,4
Niet ingevuld	327	0,9
Totaal	*36.773*	*100*

Totaal

Nacontrole	Aantal	%
In behandelcentrum	22.909	57,4
Bij huisarts	5.341	13,4
Bij andere abortuskliniek	21	0,1
Bij arts tweede of derde lijn	712	1,8
Bij verloskundige	12	0,0
Elders	4.613	11,6
Geen nacontrole gewenst	5.908	14,8
Niet ingevuld	415	1,0
Totaal	*39.931*	*100*

Tabel V: Anticonceptie

Anticonceptie na de behandeling, in aantallen en percentages van behandelde vrouwen, 2025.

Ziekenhuis

Anticonceptie	Aantal	%
Continuering reeds gebruikte anticonceptie	89	3,2
(andere) anticonceptie voorgeschreven/geplaatst	328	11,6
Verwijzing naar huisarts	691	24,5
Verwijzing naar Nu niet zwanger	12	0,4
Vervolgafspraak om op later moment te bespreken	91	3,2
Geen anticonceptie gewenst	602	21,4
Anticonceptie niet besproken	567	20,1
Niet ingevuld	439	15,6
Totaal	*2.819*	*100*

Huisarts

Anticonceptie	Aantal	%
Continuering reeds gebruikte anticonceptie	42	12,4
(andere) anticonceptie voorgeschreven/geplaatst	97	28,6
Verwijzing naar huisarts	39	11,5
Verwijzing naar Nu niet zwanger	0	0,0
Vervolgafspraak om op later moment te bespreken	110	32,4
Geen anticonceptie gewenst	31	9,1
Anticonceptie niet besproken	13	3,8
Niet ingevuld	7	2,1
Totaal	*339*	*100*

Kliniek

Anticonceptie	Aantal	%
Continuering reeds gebruikte anticonceptie	9.395	25,5
(andere) anticonceptie voorgeschreven/geplaatst	12.085	32,9
Verwijzing naar huisarts	11.545	31,4
Verwijzing naar Nu niet zwanger	23	0,1
Vervolgafspraak om op later moment te bespreken	146	0,4
Geen anticonceptie gewenst	3.106	8,4
Anticonceptie niet besproken	167	0,5
Niet ingevuld	306	0,8
Totaal	*36.773*	*100*

Totaal

Anticonceptie	Aantal	%
Continuering reeds gebruikte anticonceptie	9.526	23,9
(andere) anticonceptie voorgeschreven/geplaatst	12.510	31,3
Verwijzing naar huisarts	12.275	30,7
Verwijzing naar Nu niet zwanger	35	0,1
Vervolgafspraak om op later moment te bespreken	347	0,9
Geen anticonceptie gewenst	3.739	9,4
Anticonceptie niet besproken	747	1,9
Niet ingevuld	752	1,9
Totaal	*39.931*	*100*

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

www.igj.nl